

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASKAO 282

**Choice Based Credit System IV Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
(2020-21 and Earlier Batch)
Group – III : Open Elective Course
KANNADA**

Time : 2 Hours

Max. Marks : 40

I. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(2×8=16)

- 1) ಕೊಡವರ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಗಳು 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ ?
- 2) ಅಡಿಗರ 'ಯಾವ ಮೋಹನ ಮುರಲಿ ಕರೆಯಿತು' ಕವನದ ಆಶಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- 3) 'ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿತು' ಕತೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(2×4=8)

- 1) ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಿ' ಕವನದ ಆಶಯವೇನು ?
- 2) 'ನನ್ನ ಜನಗಳು' ಕವನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡ ಶೋಷಣೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
- 3) 'ಮಾರಿಕೊಂಡವರು' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

III. ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

(2×3=6)

- 1) ಉತ್ತಮಪ್ರಭುತ್ವ ಲೋಳಲೊಟ್ಟೆ.
- 2) ಕುಲದ ನೆಲೆಯನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿದಾ ?
- 3) ಅಂಗಾತ ಬಿತ್ತೋ, ಹೆಗಲಲಿ ಎತ್ತೋ.
- 4) ಉಸಿರು ಉಸಿರಿಗೂ ಇರಿವವು ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿಗಳು.

P.T.O.

IV. ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

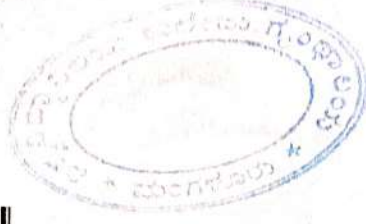
(2×2=4)

- 1) ಕನಕದಾಸರು.
- 2) ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ.
- 3) ಲಕ್ಷ್ಮೀ.
- 4) ರಘುನಂದನ ಭಟ್ಟ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(6×1=6)

- 1) ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಅಂಕಿತವೇನು ?
  - 2) ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಕತೆ ಯಾವುದು ?
  - 3) 'ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಯಾರ ಕವನ ಸಂಕಲನ ?
  - 4) 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಯಾರ ಕೃತಿ ?
  - 5) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವಿದೆ ?
  - 6) ಗಿರಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾದ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ ಯಾವುದು ?
-

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASKAC 381

**Choice Based Credit System VI Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
(2019 – 20 Batch Onwards)
OPTIONAL KANNADA**

ಪತ್ರಿಕೆ - VII : ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

Time : 3 Hours

Max. Marks : 120

I. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(1×15=15)

- 1) ಹಿಂಸೆಯ ಕೇಡನ್ನು ಜನ್ಮ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದ ಆಧಾರದಿಂದ ವಿವರಿಸಿರಿ.
- 2) ಮಾದೇಶ್ವರನು ಶ್ರವಣದೊರೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

II. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(1×15=15)

- 1) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- 2) ಭರತ ಬಾಹುಬಲಿಯವರ ಧರ್ಮ ಯುದ್ಧವನ್ನು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ ?

III. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(1×15=15)

- 1) ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದುದು 'ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ' ಎಂಬ ಅರ್ಜುನನ ನಿಲುವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- 2) ಕೋಟೆದ ಬಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗಳನ್ನು 'ತಂಗಿ' ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಘಟನೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

IV. ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(2×10=20)

- 1) ಆದಿನಾಥನ ತ್ಯಾಗದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 2) ಶಿವನ ತಪೋಭಂಗಕ್ಕೆ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಗೆ.
- 3) ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಸನ್ನಿವೇಶ.
- 4) ಉನ್ನತ ಬದುಕಿಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು.

V. ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(2×5=10)

- 1) ಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞ
- 2) ಗಾಂಧಾರಿ ಮತ್ತು ಭೀಮನ ಮುಖಾಮುಖಿ.
- 3) ನಕ್ಷತ್ರಕನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಬೋಧನೆ.

P.T.O.

VI. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(1×15=15)

- 1) 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಏಕವಾದುದಲ್ಲ' ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಭಿನ್ನ ಚಿಂತನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.
- 2) 'ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ' ಜನಪದ ಪಠ್ಯವು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

VII. ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(4×5=20)

- 1) ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ
- 2) ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ
- 3) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ.
- 4) ಕೆರೆಗೆ ಹಾರದ ಭಾಗೀರಥಿ.
- 5) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಬ್ದದ ಚರಿತ್ರೆ .

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(1×10=10)

- 1) ಪಂಪನ ಸಹೋದರ ಯಾರು ?
- 2) ಪಂಪನ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ ಶಾಸನ ಯಾವುದು ?
- 3) 'ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ' ಎಂದರೇನು ?
- 4) ಜನ್ನ ಯಾರ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು ?
- 5) ಬಂಕಾಪುರದ ದೊರೆ ಯಾರು ?
- 6) 'ಜಾನಪದ ಜೋಗಿ' ಯಾರ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥ ?
- 7) ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ ಯಾವುದು ?
- 8) ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮಾವನ ಹೆಸರೇನು ?
- 9) ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ ಯಾರ ಕೃತಿ ?
- 10) ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡರ ಹುಟ್ಟೂರು ಯಾವುದು ?

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASKAC 282

**Choice Based Credit System Fourth Semester B.A. Examination,
September 2022**

(2021 – 22 Batch Onwards)

KANNADA OPTIONAL (Paper – IV)

ಕೀರ್ತನೆ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಛಂದಸ್ಸು

Time : 3 Hours

Max. Marks : 120

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

(3×15=45)

1) 'ಅಮ್ಮ ನೀ ಕರೆತಾರೆ' ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿನ ದಶಾವತಾರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ದಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2) ಕುಮಾರರಾಮನ ಶೌರ್ಯ, ಸಾಹಸ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3) ಸಾಂಗತ್ಯ ಎಂದರೇನು ? ಸಾಂಗತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ತತ್ವ ಪದಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ ಪದಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

II. ಅ) ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

(1×10=10)

1) ಮಾತ್ರಾ ಷಟ್ಪದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ಮತ್ತು ಭೋಗ, ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

2) ಸಾಂಗತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಂಗತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಆ) ಒಂದು ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸು ಹೆಸರಿಸಿ :

(1×5=5)

1) ಇಂತಾ ಮುರಹರನೆಂದುದ ಕೇಳುತ
ಚಿಂತಾತುರದಿಂದಾವಸುದೇವಂ

2) ಸರದಾರ ಬರುವಾಗ ಸುರಿದಾವ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ದೊರೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಬರುವಾಗ . . .

P.T.O.

(3×8=24)

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

1) 'ಆವಕುಲವೊರಂಗ' ಕೀರ್ತನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

'ಬಯಲು ಭ್ರಾಂತು' ತತ್ವ ಪದದಲ್ಲಿನ ಡಾಂಬಿಕತೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2) 'ಕನ್ನಡದ ಕಡುಗಲಿ' ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ದುರಂತ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3) ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ತ್ರಿಪದಿಯ ಛಂದೋಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಮೂಲ-ಆಂಶ ಷಟ್ಪದಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

IV. ಅ) ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

1) ಕನಕದಾಸರು

2) ಹರಪನ ಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ

3) ಮುಪ್ಪಿನ ಷಡಕ್ಷರಿ

4) ಸರ್ವಜ್ಞ

ಆ) ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

1) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸಾಂಗತ್ಯ

2) ದೇವಿದಾಸ

3) ಕಾಟಣ್ಣ

4) ವಿದುರ.

ಇ) ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

1) ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೊಡುಗೆ

2) ಪಾರ್ಥಿ ಸುಬ್ಬ

3) ಕನ್ನಡ ಶತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

4) ಗ್ರಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿ.

V. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ :

(12×1=12)

- 1) ವಾದಿರಾಜರ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು ?
  - 2) 'ಪರಮಾರ್ಥ' ಯಾರ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಡಾ. ಎಲ್. ಬಸವರಾಜು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?
  - 3) ಕನಕದಾಸರ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವರು ಯಾರು ?
  - 4) 'ಮಾತಂಗಿ' ಯಾರು ?
  - 5) 'ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ' ಪ್ರಸಂಗದ ಕುರಿತು ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಯಾರು ?
  - 6) ಯಕ್ಷಗಾನದ ಎರಡು ತಿಟ್ಟುಗಳು ಯಾವುವು ?
  - 7) ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ ರಚಿಸಿದ ತ್ರಿಪದಿಯ ಕೃತಿ ಯಾವುದು ?
  - 8) ಸೋಮನಾಥನ ಶತಕಗಳ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು ?
  - 9) ವಿಚಿತ್ರ ತ್ರಿಪದಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗಣ ಬರಬೇಕು ?
  - 10) 'ಛಂದಸ್ಸಾರ' ಯಾರ ಕೃತಿ ?
  - 11) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ ಯಾವ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದೆ ?
  - 12) ಸಾಂಗತ್ಯ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ ?
-

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASKAL 282/BSWKAL 282/HRDKAL 282

Choice Based Credit System IV Semester B.A./B.S.W./B.A. (HRD) Degree
Examination, September 2022
(2021 – 22 Batch Onwards)
KANNADA LANGUAGE

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(3×8=24)

1) ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಎಳೆದು ತರುವ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು ?
ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಧರ್ಮವು ಸಿದ್ಧಯ್ಯನಿಗೆ ಮುಳುವಾದ ಬಗೆಯನ್ನು 'ಕತ್ತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ' ಕವಿತೆ ಒಡಮೂಡಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು
ವಿವರಿಸಿರಿ.

2) ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ
ಪ್ರಕೃತಿ' ಲೇಖನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

'ಜೀವದಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿದಂತೆ' ಕತೆಯ ಆಶಯವೇನು ? ಬರೆಯಿರಿ.

3) ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧೀಯವರು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಆದರ್ಶಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡುವ
ಸಂದೇಶಗಳೇನು ? ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧೀಯವರ ಬಾಲ್ಯ, ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ, ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗ, ಕಳ್ಳತನ
ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ಕ್ಷಣಗಳು 'ನನ್ನ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ' ಆತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ ? ವಿವರಿಸಿ.

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(3×5=15)

1) ಪೆಂಟಯ್ಯನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಟ ನಡೆದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ
ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ ?

ಅಥವಾ

ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿಯವರ 'ಮೋಂಬತ್ತಿ ಉರಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀಪರ
ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

P.T.O.

BASKAL 282/BSWKAL 282/HRDKAL 282

- 2) ಪಂಡಿತ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣಗೌಡರು 'ಅಭಿನವ ಆಂಡಯ್ಯ'ನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ ಏನು ?
ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ನಮ್ಮ ಗೊಣಗಾಟ ಸಮರ್ಪಕ, ಅಸಮರ್ಪಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು 'ಗೊಣಗುವ ಚಟ' ಪ್ರಬಂಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.

- 3) ವಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಸವಾಲನ್ನು ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧೀಯವರು ಎದುರಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಧರ್ಮಭಾವನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನೀಡುವ ವ್ಯಾಪಕ ಅರ್ಥವೇನು ? ಬರೆಯಿರಿ.

- III. ಒಂದು ಪದ್ಯಭಾಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆ , ಸಂದರ್ಭ ಸೂಚಿಸಿ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ.

(1×5=5)

ಪತಿಗಳೆನ್ನನು ಮಾರಿ ಧರ್ಮ

ಸ್ಥಿತಿಯ ಕೊಂಡರು ಭೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾ

ದತಿರಥರು ಪರಹಿತವ ಬಿಸುಡಿಹರಥ ಭೀತಿಯಲಿ

ಸುತನ ಕಡುಸಿರಿ ಸೊಗಸಲಾ ಭೂ

ಪತಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಯನಾಥೆಗೆ

ಗತಿಯ ಕಾಣೆನು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದೊಆಲಿದಳು ತರಳೆ

ಅಥವಾ

ಹೌದು ಸೋದರಿಯರೇ

ನೀವು ಬರಬೇಕು ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ

ಆದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯ

ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಹೆತ್ತವರ ನೋವ ಶಮನಿಸಲು

ಒಳಗೊಳಗೆ ಕೊರಗುವ ಮರುಗುವ

ನಾಲಗೆ ಕತ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಬಲೆಯರ

ಕಣ್ಣೀರನೊರೆಸಲು

BASKAL 282/BSWKAL 282/HRDKAL 282

- IV. ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಸೂಚಿಸಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (2×4=8)
- 1) ತಂಗಿಯಲ್ಲವೇ ಭಾನುಮತಿ ನಿನಗೆ.
  - 2) ಆ ಕಿರಾತಕರ ರಕ್ತ ತರ್ಪಣಕ್ಕಾಗಿ.
  - 3) ಏನು ಹಾಳು ಮಳೆಯೋ.
  - 4) ರಾಮಬಾಣ ಹೊಕ್ಕವನು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಶಕ್ತಿ ಅರಿಯ ಬಲ್ಲ.
- V. ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ. (2×4=8)
- 1) ಸರ್ವಜ್ಞ
  - 2) ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ
  - 3) ಎಚ್. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ
  - 4) ಗೊಣಗುವ ಚಟ.
- ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ. (2×4=8)
- 1) ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧಿ
  - 2) ಪುತಲೀಬಾಯಿ
  - 3) ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
  - 4) ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗಾದ ಧರ್ಮದ ಬೆಳಕು.
- VI. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ : (12×1=12)
- 1) 'ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಬಿರುದಿನ ಕವಿ ಯಾರು ?
  - 2) ದ್ರೌಪದಿಯ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದವರಾರು ?
  - 3) 'ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು' ಇದು ಯಾರ ಕವನ ಸಂಕಲನ ?
  - 4) ಸಿದ್ಧಯ್ಯನ ಸಾಕುಮಗಳು ಯಾರು ?
  - 5) 'ಮೋಂಬತ್ತಿ ಉರಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ' ಕವನದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು ?
  - 6) ಕೊಳಂಬೆಯವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಯಾರು ?
  - 7) 'ಗೊಣಗುವ ಚಟ' ಪ್ರಬಂಧದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು ?
  - 8) ಭಾನುಮತಿ ಯಾರು ?
  - 9) ಸಿದ್ಧಯ್ಯನ ವೃತ್ತಿಯೇನು ?
  - 10) ಜೀವದಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿದಂತೆ, ಕತೆಯ ನಾಯಕ ಯಾರು ?
  - 11) ಶೃಂಗರಾಜ ಯಾರು ?
  - 12) ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತಾತ ಯಾರು ?

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BCMKAL 282

**Choice Based Credit System IV Semester B.Com. Degree
Examination, September 2022
(2021 – 22 Batch Onwards)
KANNADA
Kannada Language**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(3×8=24)

1) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸೂಕ್ತ ವಿವರಗಳು 'ಆಮೃತ ಗುಡ್ಡ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಅಥವಾ

ದ್ರೌಪದಿಯ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣದ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಹಾಯದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.

2) ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು 'ಶೋಕ ದಿನವಾದ ಶೋಕ ದಿನ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ ? ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ರತನ್ ಟಾಟಾರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3) ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಂತೆ ಭಾರತೀಯರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ವಿವರಿಸಿ.

II. ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(3×5=15)

1) ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು 'ಕನ್ನಡಿಗರ ತಾಯಿ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

'ಇವನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ' ಕವನದ ಆಶಯವೇನು ?

P.T.O.

2) ಶಿಕ್ಷಕರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಲೇಖನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

'ಕತ್ತಲ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ದೊಂದಿ ಹಿಡಿದು' ಲೇಖನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3) ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಂದೇಶಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಒಂದು ಪದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಭಾವಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

(1×5=5)

ಅಹಹ ಪಾಂಡವರಾಯಪಟ್ಟದ
ಮಹಿಳೆಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾಕೃತು
ವಿಹಿತಮಂತ್ರಜಲಾಭಿಷಿಕ್ತಕಚಾಗೈಗಿದು ವಿಧಿಯೆ |
ಮಿಹಿರಬಿಂಬವ ಕಾಣದಾನೃಪ
ಮಹಿಳೆಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ವಿಧಾತ್ರನ
ಕುಹಕವೈ ಸತಿ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದರು ಸಭಾಸದರು

ಅಥವಾ

ಆರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ;
ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ;
ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ;
ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಂಗಳಿಗೆರಗದಿಪ್ಪದೆ ನೇಮ
ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಇವು ಕಾಣರಣ್ಣಾ ನಿತ್ಯನೇಮ

IV. ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಸೂಚಿಸಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ.

(2×4=8)

- 1) ಪತಿಗಳೆನ್ನನು ಮಾರಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಯ ಕೊಂಡರು.
- 2) ಅಂದವಿಲ್ಲದ ಕುಸುಮಕ್ಕೆ ವಾಸನೆಯೇ ಕಾರಣ.
- 3) ರಥದಿಂದಿಳಿದು ಪೋಗಿ ಕೌರವ ಬಲವನು ಹತ ಮಾಡಿದವನು ಶಲ್ಯನೊ ಪಾಂಡವರೊ ?
- 4) ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತವರಾಸೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಎರಡರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(2×4=8)

- 1) ನೇಮಿಚಂದ್ರ.
- 2) ಅಲಿಬಾಬ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಳಿಗೆ.
- 3) ಡಾ. ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ.
- 4) ಟಾಟಾ ಕಂಪನಿ.

ಇ) ಕೆಲಗಿನ ಎರಡರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(2×4=8)

- 1) ವಿಶ್ವನಾಥದತ್ತ.
- 2) ಚ.ನ. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್.
- 3) ನರೇಂದ್ರನ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ.
- 4) ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಶನ್.

V. ಕೆಲಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(1×12=12)

- 1) ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗಿರುವ ಬಿರುದು ಯಾವುದು ?
- 2) ಗೋವಿಂದ ವೈಯವರ ಮೊದಲ ಲೇಖನ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು ?
- 3) ಕನಕದಾಸರ ಹುಟ್ಟೂರು ಯಾವುದು ?
- 4) 'ಇವನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ' ಕವನವನ್ನು ಯಾವ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?
- 5) 'ನೂರೆಂಟು ಮಾತು' ಅಂಕಣ ಬರಹದ ಲೇಖಕರು ಯಾರು ?
- 6) ಡಾ. ನಿರಂಜನ ವಾನ್‌ಜಿಯವರ ಯಾವ ಕಿರುಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ?
- 7) 'ಒಂಟಿಗಳ ದಿನಾಚರಣೆ'ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು ?
- 8) 'ಒಂದು ಕನಸಿನ ಪಯಣ' ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು ?
- 9) ಮಿಸ್ ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ನೋಬಲ್ ಎಂಬಾಕೆ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು ?
- 10) 'ಸಹಸ್ರದ್ವೀಪೋದ್ಯಾನ' ಎಲ್ಲಿದೆ ?
- 11) ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು 'ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಜನಕ' ಎಂದು ಕರೆದವರು ಯಾರು ?
- 12) 'ವಿವೇಕಾನಂದ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರಿನ ಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದವರು ಯಾರು ?

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**BCKAL 282/BIDKAL 283/BFDKAL 283/BFTKAL 282/
BSAKAL 282/FNDKAL 282**

**Choice Based Credit System IV Semester B.Sc./B.Sc. (ID and D)/
B.Sc.(FD)/B.Sc.(FT)/B.Sc.(A&VE)/B.Sc.(FND) Degree
Examination, September 2022
(2021-22 Batch Onwards)
KANNADA**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

(3×8=24)

1) ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೊಡ್ಡಿದ ಆಮಿಷವೇನು ? ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣನ ಉತ್ತರವೇನು ? ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಭರತ ಮತ್ತು ಬಾಹುಬಲಿಯರ ನಡುವಿನ ಧರ್ಮಯುದ್ಧವು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

2) ಪ್ಯಾರ ಮತ್ತು ಹಾರುವ ಜಾತಿ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ದುರ್ಗಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಯಶಸ್ವಿ ರೈತನಾದದ್ದು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

3) ಚೌಡರ ಕೆರೆ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವೇ ನಿಮ್ಮ ಜನರ ಹೋರಾಟವೆಂದು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು ? ವಿವರಿಸಿರಿ.

II. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

(3×5=15)

1) 'ಏನೀ ಅದ್ಭುತವೇ' ಕವನದ ನಾಯಕಿ ಜೀವನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಅಥವಾ

'ಮನ್ವಂತರದ ಮಾನುಷಿ' ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ? ವಿವರಿಸಿರಿ.

P.T.O.

2) ಐಸಂ ಬ್ಯಾರಿಯವರ ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ ?

ಅಥವಾ

'ಪಾಡಕ್ಕನ ಗಂಡಾಂತರ' ತಂದ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

3) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಬದುಕನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ವಿವರಿಸಿರಿ.

III. ಒಂದು ಪದ್ಯಭಾಗದ ಸಂದರ್ಭ ತಿಳಿಸಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ.

(1×5=5)

ಗರಡು ಮಂತ್ರಕೆ ವಿಷವಿಳವಂತೆ ಭರತ ಭೂ

ವರನ ವಾಕ್ಯವ ಕೇಳಲಾಗಿ

ಜರಿ ಜರಿದಂಗಜಗತ್ತಿದ ಕೋಪ ವೈ

ಸರಿಸಿತು ಹೃದಯ ತಂಪಾಯ್ತು

ಅಥವಾ

ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ್ತರಾದ

ನಿಮ್ಮ ಕುಡಿತ ಕುಣಿತ ಕೂಟಗಳು ಕೆಣಕಿ

ಕುಣಿಕೆ ಎಸೆದಿದ್ದರೂ

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಲಗಾಮು ಜಡಿದು ಜಾರದೆ ನಿಮ್ಮತ್ತ

ಸಂಯಮವನ್ನೇ ಪೋಷಿಸಿ ಸಾಕುತ್ತ

ರೇಖೆಯಲ್ಲೇ ಡೊಂಬರಾಟ ನಡೆಸುವುದಿದೆ ನೋಡಿ

ಆದು ಬಲು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ

IV. ಅ) ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ, ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

1) ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಲಿ ಸಮ ಸೇವನೆಯೆ

2) ನಿಷ್ಕಾರಣ ಕದನವ ಜನಪರಸಗುವರೆಯೆಂದ

3) ಈ ನಗರವೋ ಒಂದು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ

4) ಹರಿವ ನದಿಯ ನೆತ್ತರು, ಸುರಿವ ಮಳೆಯ ಅತ್ತರು.

BCKAL 282/BIDKAL 283/BFDKAL 283/BFTKAL 282/BSAKAL 282/FNDKAL 282

ಅ) ಎರಡಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

- 1) ಐಸಂ ಬ್ಯಾರಿ
- 2) ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
- 3) ಗಾಜನೂರಿನ ರೈತ ಕೃಷ್ಣ
- 4) ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ.

ಇ) ಎರಡಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

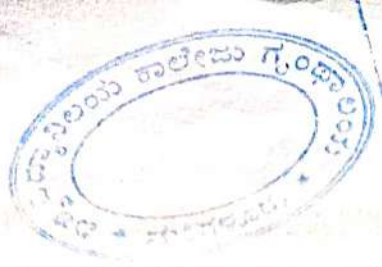
- 1) ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ
- 2) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಾಯಿ ಮೀರಾ
- 3) ರಾಮ್‌ಜೀ
- 4) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಬದುಕು.

V. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(12×1=12)

- 1) 'ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಕವಿ ಯಾರು ?
- 2) 'ಭರತೇಶ ವೈಭವ' ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು ?
- 3) 'ಮುಗಿಲಹಕ್ಕಿ' ಯಾರು ಬರೆದ ಕವನ ಸಂಕಲನ ?
- 4) ಸುಜಾತ ಹೆಗಡೆಯವರ ಪತಿಯ ಹೆಸರೇನು ?
- 5) 'ಗಾಂಧಿ ಬಂದ' ಯಾರ ಕಾದಂಬರಿ ?
- 6) ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಹಿಳೆ ಎಸ್ತೆಲಾಳನ್ನು ಜನರು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ?
- 7) ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರೇನು ?
- 8) 'ಕೃಷಿ-ಋಷಿ-ಮಿಷಿ' ಲೇಖನವನ್ನು ಯಾವ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?
- 9) ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ದೇ. ಜವರೇ ಗೌಡರವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ನೀಡಿತು ?
- 10) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರೇನು ?
- 11) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರೇನು ?
- 12) ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೆಸರೇನು ?

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--

BASHDL 281/BSWHDL 281/HRDHDL 281

Choice Based Credit System IV Semester B.A./B.S.W./B.A. (HRD) Degree Examination, September 2022

(2020 – 21 Batch Onwards)

COMPULSORY FOUNDATION LANGUAGE : HINDI

(Group – III) (Paper – IV)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. एक शब्द अथवा एक वाक्य में उत्तर लिखिए।

(1×5=5)

1) जीवों को अपने शरीरों से क्या होता है ?

2) यमराज किसके देवता हैं ?

3) 'धाँधलियाँ! कैसी धाँधलियाँ! कहीं आप पिये तो नहीं हैं ? यह बात किसने कही ?

4) 'सावित्री' नाटक के नाटककार कौन हैं ?

5) सत्यवान् की पहली पत्नी का नाम क्या है ?

II. किन्हीं दो अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए।

(2×5=10)

1) सारा काम बस ओवरटाइम के लिए खिसकाता रहता है। फाइलें कभी खुलती नहीं।

2) यह तो रोज का किस्सा है। इसके लिए किसी ज्योतिष ज्ञान की आवश्यकता नहीं है ?

3) मेरे लडके की सिफारिश कौन करेगा महाराज! अभागों की सिफारिश कोई नहीं करता महाराज।

4) उस सावित्री वाले मामले में विभाग की भद्द पहले ही काफ़ी उड़ चुकी है। अबकी बार बिलकुल नहीं।

III. 'सावित्री' नाटक का सारांश संक्षिप्त रूप में लिखते हुए कैलाशचंद्र के विचारों को स्पष्ट कीजिए।

(1×10=10)

अथवा

नाटक के आधार पर 'सावित्री' का चरित्र-चित्रण कीजिए।

P.T.O.

(2×5=10)

IV. किन्हीं दो की सप्रसंग व्याख्या कीजिए।

- 1) लौटे युग-दलाराक्षस पदतल पृथ्वी टलमल,
बिंध महोल्लास सेबार-बार आकाश विकल
वानर-वाहिनी खिन्न, लख निज-पति-चरणचिह्न
चल रही शिबिर की ओर स्थविर दल ज्यों विभिन्न।
- 2) देखा, है महाशक्ति रावण को लिये अंक,
लांछन को ले जैसे शशांक नभ में अशंक;
हत मंत्रपूत शर संवृत करती बार-बार,
निष्फल होते लक्ष्य पर क्षिप्त वार-पर-वार।
- 3) अब मैं जीवित होना चाहती हूँ दुर्गपति,
मुझे जाने दो और अपनी पहचान तक जाना चाहती हूँ
अपनी आत्मा तक
अपनी अस्मिता तक जाना चाहती हूँ मैं।
- 4) मेरे शरीर के ही तो तुम स्वामी हो।
वहतो अब लुंज-पुंज मांस का एकलोथ-भर है
इसे तिरस्कृत कर दो स्वामी
फेंक दो दुर्ग से बाहर।

V. "राम की शक्तिपूजा" काव्य के आधार पर कवि के विचारों को स्पष्ट कीजिए।

(1×10=10)

अथवा

एक भूतपूर्व नगरवधू की दुर्गपति से प्रार्थना कविता का सारांश लिखिए।

VI. किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(2×5=10)

- 1) प्रयोजनमूलक हिन्दी की विशेषताएँ क्या-क्या है ? लिखिए।
- 2) पारिभाषिक शब्द किसे कहते हैं ? विवरण दीजिए।
- 3) राजभाषा किसे कहते हैं ? लिखिए।
- 4) रिपोर्टाज की मुख्य बातें क्या-क्या हैं ? लिखिए।

VII. अ) पर्यायवाची शब्द लिखिए।

- 1) आँख
- 2) ईश्वर
- 3) कथा
- 4) उन्नति।

(1/2×4=2)

आ) विलोम अथवा विपरीतार्थक शब्द लिखिए।

($\frac{1}{2} \times 4 = 2$)

- 1) मानव
- 2) सदाचारी
- 3) भय
- 4) कीर्ति ।

इ) निम्नलिखित मुहावरों के अर्थ लिखिए।

3

- 1) कलई खुलना।
- 2) आड़े हाथों लेना।
- 3) टोपी उछालना।

ई) निम्नलिखित लोकोक्तियों के अर्थ लिखिए।

3

- 1) दूध का दूध पानी का पानी।
- 2) आम के आम गुठलियों के दाम।
- 3) घर का भेदी लंका ढाए।

VIII. अ) पल्लवन कीजिए।

5

“चंदन विष व्यापत नहीं, लिपटे रहत भुजंगा।”

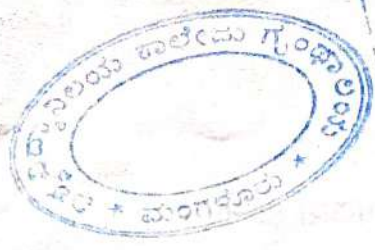
आ) आपने जो फिल्म देखी है, उसकी समीक्षा कीजिए।

5

इ) निम्नलिखित शब्दों के हिन्दी रूप लिखिए।

($5 \times 1 = 5$)

- 1) Commissioner
  - 2) Agenda
  - 3) Survey
  - 4) Dividend
  - 5) Reminder.
-

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASHDO 282

**Choice Based Credit System IV Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
(2019-20 Batch Onwards)
HINDI OPTIONAL (Open Elective)
Media Lekhan**

Time : 2 Hours

Max. Marks : 40

I. निम्न प्रश्नों का उत्तर एक वाक्य में लिखिए ।

(10×1=10)

- i) संचार माध्यमों के उद्भव का कारण क्या है ?
- ii) जनसंचार की मजबूत कड़ी कौन-सी है ?
- iii) भारत में प्रकाशित अंग्रेजी का पहला समाचार पत्र कौन-सा है ?
- iv) 'उदत्त मार्तण्ड' के प्रकाशक कौन हैं ?
- v) रेडियो का महत्वपूर्ण तत्व क्या है ?
- vi) हिन्दी फिल्मों का शहर कौन-सा है ?
- vii) दुनिया में फिल्म निर्माण का सबसे बड़ा केन्द्र कौन-सा है ?
- viii) हिन्दी सिनेमा के किन्हीं दो फिल्म निर्देशकों के नाम लिखिए ।
- ix) सिनेमा क्या है ?
- x) 'बालीवुड' नाम किसका अनुकरण है ?

II. किन्हीं दो प्रश्नों का उत्तर लिखिए ।

(2×5=10)

- i) भ्रष्टाचार सम्बंधित किसी एक फिल्म की समीक्षा लिखिए ।
- ii) प्रेमचन्द के किसी एक उपन्यास की समीक्षा कीजिए ।
- iii) आपके कॉलेज में स्वतंत्रता दिवस के आयोजन पर एक समाचार तैयार कीजिए ।
- iv) किसी एक खेल पत्रिका का सम्पादकीय लिखिए ।

P.T.O.

III. भारत में जनसंचार माध्यमों के विकास पर प्रकाश डालिए ।

10

अथवा

सिनेमा में हिन्दी साहित्य की भूमिका का वर्णन कीजिए ।

IV. किन्हीं दो विषयों पर टिप्पणी लिखिए ।

(2×5=10)

- i) मुद्रित माध्यम
- ii) रेडियो
- iii) समाचार पत्र
- iv) नाटक

**Choice Based Credit System Fourth Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
(2019 – 20 Batch Onwards)
HINDI (Optional)
Kathetar Hindi Gadya Vidhayen**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 120

I. किन्हीं दो अवतरणों की सप्रसंग व्याख्या कीजिए : (2×5=10)

- i) संसार में पाठशाला अनेक हुई होंगी, परन्तु हरिकृपा से जो आप लोगों की सकलपूर्ण कामधेनु यह पाठशाला है वैसी अचरज नहीं कि अपने इस जन्म ने देखी हों ।
- ii) आचरण की प्राप्ति एकता की दशा की प्राप्ति है ।
- iii) श्रद्धा महत्त्व की आनन्दपूर्ण स्वीकृति के साथ-साथ पूज्य बुद्धि का संचार है ।
- iv) जीवन की इसी विविधता और एकता की अभिव्यक्ति के लिए काव्य ने यथार्थ और आदर्शवाद की शैलियाँ अपनाई है ।

II. किन्हीं दो अवतरणों की सप्रसंग व्याख्या कीजिए । (2×5=10)

- i) “शायद तुम ठीक कह रहे हो __ मुझे इस पोस्टिंग को इसी रूप में लेना चाहिए __ थैंक्सयार ! तुमने मेरी आंतरिक पीड़ा से मुझे बाहर निकालने में मदद की ।”
- ii) पर मेरा अहंकार इस चूहे ने नीचे कर दिया है । जो मैं नहीं कर सकता, वह यह मेरे घर का चूहा कर लेता है ।
- iii) “मुझे याद है, पिताजी की दिनचर्या पौ फटने के पहले ही सुबह चार नमाज पढ़ने के साथ शुरू हो जाती थी ।”
- iv) “ बाई ! इत्ता अच्छा मकान दिया था तो कम से कम मोहल्ला भी तो टंग का देती । यहाँ तो मैं साँस भी नहीं ले सकता । ऐसा भीषण मज़ाक कायको किया तूने मेरे साथ बोल ?”

III. किन्हीं दो अवतरणों की सप्रसंग व्याख्या कीजिए।

(2×5=10)

- i) कई दिन पैदल चलते-चलते अब मुझे चलने की आदत पड़ गई थी और खाली बदन चलने में रास्ते का मजा आने लगा।
- ii) समाधि क्या है, मिट्टी का आयताकार एक ढेर है और उस सुनसान बियावान में अपनी सादगी से तीर्थयात्री का मन बरबस मोह लेती है।
- iii) “जी, मैं भी एक कलाकार ही हूँ। जिसे आप शरीर की भंगिमा द्वारा प्रगट करते हैं, उसे कलम द्वारा उतारने की कोशिश करता हूँ।”
- iv) यायावर की खोज उसकी अस्थिरता, अपने में ही एक सिद्धि है क्योंकि गति का एक क्षण उसे रोमांचित करता है।

IV. किन्हीं दो प्रश्नों का उत्तर लिखिए।

(2×10=20)

- i) हिन्दी निबंध में आचार्य शुक्ल के योगदान पर एक लेख लिखिए।
- ii) ‘आचरण की सभ्यता’ में व्यक्त लेखक के विचारों को स्पष्ट कीजिए।
- iii) ‘सभ्यता का संकट’ निबंध का विवेचन कीजिए।
- iv) ‘आदर्श और यथार्थ’ के बीच के द्वंद्व की चर्चा कीजिए।

V. किन्हीं दो प्रश्नों का उत्तर लिखिए।

(2×10=20)

- i) ‘जूठन’ के माध्यम से लेखक ने भारतीय समाज के कई अनछुए पहलुओं का चित्रण किया है। स्पष्ट कीजिए।
- ii) ‘गौरी का गुस्सा’ में अभिव्यक्त आधुनिक उपभोक्तावाद के स्वरूप को समझाइए।
- iii) ‘चूहा और मैं’ रचना के उद्देश्य का वर्णन कीजिए।
- iv) ‘अग्नि की उड़ान’ में व्यक्त लेखक के विचारों पर चर्चा कीजिए।

VI. किन्हीं दो प्रश्नों का उत्तर लिखिए ।

(2×10=20)

- i) यात्रा साहित्य की विशेषताओं का वर्णन कीजिए ।
- ii) 'तिब्बत की सीमा पर' यात्रा करते हुए लेखक ने जिन कठिनाइयों का सामना किया, उसका वर्णन कीजिए ।
- iii) लेखक की मास्को यात्रा का विवरण दीजिए ।
- iv) 'यात्रा का रोमांस' में वर्णित यात्रा की सैद्धान्तिकी की चर्चा कीजिए ।

VII. किन्हीं तीन लेखकों का परिचय दीजिए ।

(3×10=30)

- i) सरदार पूर्णसिंह
  - ii) महादेवी वर्मा
  - iii) हरिशंकर परसाई
  - iv) अब्दुल कलाम
  - v) राहुल सांकृत्यायन
  - vi) मोहन राकेश
-

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**BSCHDL 281/FNDHDL 281/BSAHDL 281/BFTHDL 281/
BFDHDL 281/BIDHDL 281/BSHHDL 281**

**Choice Based Credit System IV Semester B.Sc./B.Sc. (FND)/
B.Sc. (Animation and Visual Effects)/B.Sc. (FT)/B.Sc. (FD)/B.Sc. (ID&D)/
B.Sc. (Home Science) Degree Examination, September 2022
COMPULSORY FOUNDATION LANGUAGE – HINDI
(2020-21 Batch Onwards)
(Group – III) (Paper – IV)**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. एक शब्द या एक वाक्य में उत्तर लिखिए ।

(1×5=5)

- 1) मीना क्या काम करती थी ?
- 2) शोभा को किसने शिक्षा दिलायी थी ?
- 3) शोभा पहले क्या काम करती थी ?
- 4) पार्टी में लोग किसके बारे में गॉसिप कर रहे थे ?
- 5) नाटक के अंत में शोभा क्या निश्चय करती है ?

II. किन्हीं तीन का संदर्भ सहित अर्थ लिखिए ।

(5×3=15)

- 1) कौन कहता है औरत से कि नौकरी करे ? छोड़ दे नौकरी । अब उसकी नौकरी के पीछे यह तो होगा नहीं कि पति, बच्चे, घर सब बेचारे मारे-मारे फिरें ।
- 2) मैं तुमसे ज्यादा तुमको, तुम्हारी योग्यता और तुम्हारी सीमाओं को समझता हूँ । एक घर तो तुम ठीक तरह से चला नहीं सकती, कॉलेज चला लोगी !
- 3) मेरी अपनी भी कुछ आकांक्षाएँ हैं, अपने जीवन का कोई स्वप्न है । इस घर की चहारदीवारी के परे भी मेरा अपना कोई अस्तित्व है, व्यक्तित्व है ।
- 4) वे जमाने गए अजित, जब आदमी ने नौकरी कर ली और औरत ने घर का सारा काम कर लिया । अब जब औरत भी नौकरी करने लगी है तो मर्द को भी घर के काम में हाथ बँटाना पड़ेगा, समझे ?
- 5) ठीक है, तो मैं अकेली ही चली जाऊँगी । जहाँ मैंने अपने भीतर की पत्नी को मारा है, वहीं अपने भीतर की माँ को भी मार दूँगी ।

P.T.O.

III. 'बिना दीवारों के घर' नाटक का सारांश लिखकर विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।

10

अथवा

पठित नाटक के आधार पर शोभा का चरित्र-चित्रण कीजिए ।

IV. किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(5×4=20)

- 1) रूहे लघुकथा का संक्षिप्त विवेचन कीजिए ।
- 2) 'उसकी बदौलत' कहानी में प्रस्तुत यथार्थ का वर्णन कीजिए ।
- 3) 'मास्टर' लघु कथा का सारांश लिखिए ।
- 4) 'प्रेम' कहानी में पानी और शक्कर के बीच के संवाद को अपने शब्दों में लिखिए ।
- 5) 'ठंडी रजाई' लघुकथा में निहित मानवीय संवेदना पर प्रकाश डालिए ।

V. किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(5×2=10)

- 1) प्रयोजन मूलक हिन्दी की परिभाषा लिखकर उसके स्वरूप पर प्रकाश डालिए ।
- 2) प्रयोजन मूलक हिन्दी के विविध रूपों को समझाइए ।
- 3) राष्ट्रभाषा के महत्त्व को समझाइए ।
- 4) राजभाषा की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।

VI. 1) नीचे दिये गये पद्य भाग को पढ़कर प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(1×4=4)

एक काबुली वाले की कहते हैं लोग कहानी ।
लाल मिर्च को देख भर गया उसके मुँह में पानी ॥
सोचा, क्या अच्छे दाने हैं, खाने से बल होगा ।
यह जरूर इस मौसम का कोई मीठा फल होगा ॥
बोला, लाल-लाल, पतली छीमी हो चीज अगर खाने की ।

BSCHDL 281/FNDHDL 281/BSAHDL 281/BFTHDL 281/BFDHDL 281/BIDHDL 281/
BSHHDL 281

तो हमको दो तोल छीमियाँ फकत चार आने की ॥

हाँ, यह तो सब खाते हैं-कुंजड़िन बोली बेचारी ।

और सेर भर लाल मिर्च से भर दी उसकी झोली ॥

जैसे ही मिर्च जीभ पर रक्खी, उसने जोर दिखाया ।

मुँह सारा जल उठा और आँखों में जल भर आया ॥

अ) काबुली वाले के मुँह में पानी कब भर आया ?

आ) मिर्च देखकर काबुली वाले ने क्या सोचा ?

इ) काबुली वाले ने कितने की छीमियाँ माँगी ?

ई) पद्यांश में 'जल' शब्द किन अर्थों में प्रयुक्त हुआ है ?

2) शब्द शुद्ध कीजिए ।

($\frac{1}{2} \times 4 = 2$)

अ) दवाईयाँ

आ) श्रीमति

इ) पूज्यनीय

ई) शारिरीक

3) पद परिचय दीजिए ।

4

मीरा यहाँ पाँचवीं कक्षा में पढ़ती थी ।

4) अ) कन्नड़ अथवा अँग्रेजी में अनुवाद कीजिए ।

5

मुगल सम्राटों में शाहजहाँ बड़ा ही सहृदय, विलास प्रिय एवं कला मर्मज्ञ था । रानी मुमताज महल रूप की रानी थी । अपने गुणों एवं सौन्दर्य से उन्होंने शाहजहाँ को वशीभूत कर रखा था । दोनों ओर प्रेम का बन्धन था और इस बन्धन में ही सुख था । किन्तु मृत्यु की क्रूर दृष्टि से किसका सुख देखा गया है ? महारानी बीमार हुई और अन्तिम घड़ियाँ निकट आने लगीं । मृत्यु की ओर बढ़ती हुई मुमताज ने कामना की कि उसकी समाधि असाधारण हो । ताजमहल उसी कामना की पूर्ति है ।

आ) हिन्दी में अनुवाद कीजिए ।

5

India is mainly an agricultural country. Agriculture is the backbone of our economic system. It is the main occupation of about seventy percent of our people and it contributes one-half to the national income. The economic prosperity of our country depends largely upon the prosperity of agriculture.

ಭಾರತವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿ ದೇಶ. ಕೃಷಿಯು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. ಕೃಷಿಯು ನಮ್ಮ ಶೇಕಡಾ ಎಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಜನರ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಧದಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BCMHDL 254

Credit Based Fourth Semester B.Com. Degree Examination, September 2022
(2019 – 20 and Earlier Batches)

HINDI LANGUAGE
Group I Paper – IV

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. एक शब्द या वाक्य में उत्तर लिखिए । (5×1=5)
- 1) 'रक्षाबंधन' नाटक के नाटककार कौन है ?
  - 2) विजय किसका बेटा है ?
  - 3) भीलराज को नीच कहकर अपमान करने के लिए पुत्र विक्रम को कौन डाँटती है ?
  - 4) कर्मवती हुमायूँ को क्या भेजती है ?
  - 5) धनदास कौन है ?
- II. किन्हीं तीन की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए । (3×5=15)
- 1) किस कौम की औरतों मौत को इस तरह हँसते-हँसते गले लगा सकती है ! ।
  - 2) भाईयों । मनुष्य वही है, जो सुन्दर मृत्यु पाता है ।
  - 3) मुहब्बत और यकीन से ही दुनियाँ चल रही है ।
  - 4) धन्य हो देवि, धन्य हो । तुमने सबसे बड़ी कठिनाई हल कर दी ।
- III. किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए । (2×10=20)
- 1) 'रक्षाबंधन' नाटक का सार अपने शब्दों में लिखिए ।
  - 2) 'हुमायूँ' का चरित्र-चित्रण कीजिए ।
  - 3) विक्रम और चाँदखाँ के संवाद का वर्णन कीजिए ।
  - 4) 'रक्षाबंधन' नाटक के आधार पर लेखक के आशय को स्पष्ट कीजिए ।

P.T.O.

IV. किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए ।

(2×5=10)

- 1) कर्मवती
- 2) श्यामा
- 3) जवाहरबाई
- 4) धनदास

V. अ) सरकारी कार्यालयों में हिन्दी अनुष्ठान के उद्देश्य से भारत सरकार, गृह मंत्रालय द्वारा एक परिपत्र तैयार कीजिए ।

(1×5=5)

अथवा

लोक भारती प्रकाशन, नई दिल्ली से आपने जो किताबें मंगवाई थीं, वह आदेश के अनुसार नहीं है । इसकी शिकायत करते हुए एक पत्र लिखिए ।

आ) निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिये गये प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(5×1=5)

‘राजा राममोहन राय बचपन से ही बड़े प्रतिभाशाली थे । उनके पिता ने उनकी पढ़ाई का समुचित प्रबंध किया । गाँव की पाठशाला में उन्होंने बंगला सीखी । उन दिनों कचहारियों में फारसी का बोलबाला था । अतः उन्होंने घर पर ही मौलवी से फारसी पढ़ी । नौ वर्ष की उम्र में वे अरबी की उच्च शिक्षा के पटना भेजे गए । वहाँ वे तीन वर्ष तक रहे । उन्होंने कुरान का मूल अरबी में अध्ययन किया । बारह वर्ष की उम्र में वे काशी गए । चार वर्ष तक वहाँ उन्होंने संस्कृत का अध्ययन किया । इस बीच उन्होंने भारतीय दर्शन का भी अध्ययन किया ।

प्रश्न :

- 1) राजा राममोहन राय की पढ़ाई का प्रबंध किसने किया ?
- 2) राजा राममोहन राय ने बँगला कहाँ सीखी ?
- 3) उन्होंने अरबी की उच्च शिक्षा कहाँ से प्राप्त की ?
- 4) बारह वर्ष की उम्र में वे कहाँ गए ?
- 5) उन्होंने कितने वर्ष तक संस्कृत का अध्ययन किया ?

VI. अ) विवाह विज्ञापन के आलोक में सपना के नाम से एक स्ववृत्त तैयार कीजिए ।

(1×5=5)

आ) निम्नलिखित गद्यांश का संक्षिप्तीकरण कीजिए ।

(5×1=5)

जो मूल से एक तिहाई (1/3) से अधिक न हो और उचित शीर्षक दीजिए ।

आर्थिक क्रांति ने आज दुनिया को युद्ध का मैदान बना दिया है । हर जगह अशांति और आंदोलन नज़र आ रहा है । विभिन्न देशों की परिस्थितियों के परासीलन के बल से यही मालूम होता है कि दूसरे महायुद्ध कालों का अंत हो गया है, लेकिन युद्ध के कारण तो ज्यों-के-त्यों बने हुए हैं । बात यह है कि हर जगह युद्ध तो नहीं हो रहा है किंतु सैनिक शक्ति दिन-दुगुनी और रात चौगुनी बढ़ती जा रही है ।

विभिन्न जातियों के बीच और राष्ट्रों के बीच ईर्ष्या और द्वेष की आग धधकती जा रही है और उस आग की चिंगारियाँ दुनिया के कोने-कोने में फैलती जा रही है । संयुक्त राष्ट्र की स्थापना विश्व में शांति की स्थापना के उद्देश्य से हुई थी । किन्तु आज जब हम इसकी तरफ नज़र दौड़ाते हैं तो यही दिखाई देता है कि उसमें भी दलबंदियाँ हैं जो अपने-अपने स्वार्थों के लिए आपस में संवर्ष कर रही हैं । तब यह प्रश्न सहज ही पैदा हो जाता है कि इन ईर्ष्या और द्वेषों से तथा भयानक युद्धों से मानवता की रक्षा हो सकती है ? क्या निकट भविष्य में फिर प्रचण्ड प्रलयकारी युद्ध का भयंकर विस्फोट न होगा ? क्या इस अणु बम के युग में युद्ध और हिंसा के द्वारा शांति की स्थापना सफल होगी ?

VII. किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(2×5=10)

- 1) अपने युवक मंडल के वार्षिकोत्सव के संदर्भ का एक व्यास तैयार कीजिए ।
- 2) बाज़ार में 'आराम' नाम से स्पोर्ट्स शूज़ व चप्पलें आयी है । इससे संबंधित एक विज्ञापन तैयार कीजिए ।
- 3) "रक्तदान-महादान है" - इस विषयाधारित एक भित्ति-पत्र तैयार कीजिए ।

Reg. No.

164990408

BCMHDL 281

**Choice Based Credit System IV Semester B.Com. Degree
Examination, September 2022
(2020-21 Batch Onwards)
COMPULSORY FOUNDATION LANGUAGE – HINDI
Group – III (Paper – IV)**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. एक शब्द अथवा वाक्य में उत्तर लिखिए ।

(5×1=5)

- 1) 'समय सरगम' उपन्यास की रचना किसने की है ?
- 2) ईशान के घर का नौकर कौन है ?
- 3) ईशान और आरण्या किसको देखने नर्सिंग होम जाते हैं ?
- 4) कामिनी की पोस्टिंग कहाँ हुई थी ?
- 5) प्रभु दयाल के कितने बेटे थे ?

II. 'समय सरगम' उपन्यास का सार अपने शब्दों में लिखिए ।

10

अथवा

'समय सरगम' उपन्यास के आधार पर 'ईशान' का चरित्र चित्रण कीजिए ।

III. किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए ।

(2×5=10)

- 1) दमयंती ।
- 2) आरण्या ।
- 3) वरिष्ठ नागरिकों की समस्याएँ ।

P.T.O.

IV. किन्हीं दो अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए ।

(2×5=10)

- 1) “पगली, बीडी के ऊपर दूध-चाय नहीं पीते । तू पी ले ।”
- 2) “सबको समान अवसर मिला हुआ है । बस, उसको मेहनत से हासिल करने की जरूरत है, लेकिन हम अपने जातीय समुदाय के बंद तहखानों से बाहर नहीं निकल पाते और एक दूसरे से ईर्ष्या करने लगते हैं ।”
- 3) “तो क्या गंदगी फैलाना ऊँचा काम होता है आपके यहाँ ?”

V. किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए ।

(2×5=10)

- 1) ‘चैट कथा’ लघुकथा का सार ।
- 2) माँ का महत्व-चींटी लघुकथा के आधार पर ।
- 3) ‘सरकारी साँड’ लघुकथा का सार ।

VI. अ) वाक्य शुद्ध कीजिए ।

(3×1=3)

- 1) राम और सीता वन को गई ।
- 2) उसने अनेकों ग्रंथ लिखे ।
- 3) मेरे नये पते से चिट्ठियाँ भेजना ।

आ) शब्दों के शुद्ध रूप लिखिए ।

(3×1=3)

- 1) वापिस ।
- 2) दवाईयाँ ।
- 3) दर्शन ।

इ) पर्यायवाची शब्द लिखिए ।

(4×½=2)

- 1) पुत्र ।
- 2) मेघ ।
- 3) सूर्य ।
- 4) अरण्य ।

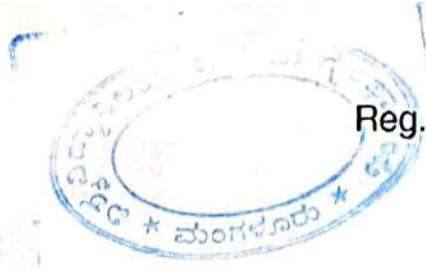
उ) निम्नलिखित गद्यांश पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(5×1=5)

डॉ कलाम दृढ़ इच्छाशक्ति वाले व्यक्ति हैं। वे भारत को विकसित देश बनाने का सपना पाले हुए हैं। उनका मानना है कि भारतवासियों को सपने देखने चाहिए। सपनों को विचारों में बदलना चाहिए। विचारों को कार्यवाही के माध्यम से हकीकत में बदलना चाहिए। डॉ. कलाम तीसरे ऐसे वैज्ञानिक हैं, जिन्हें भारत का सर्वोच्च सम्मान 'भारत रत्न' दिया गया है। उन्हें 'पद्म भूषण' तथा 'पद्म विभूषण' से भी सम्मानित किया जा चुका है। भारत को उन पर गर्व है। वे सहज प्रवृत्ति के एक भावुक व्यक्ति हैं। उन्हें कविताएँ लिखना, वीणा बजाना तथा बच्चों के साथ रहना बेहद पसंद है। उनका जीवन तपस्या से भरा है। उन्होंने राष्ट्रपति पद की शपथ लेते समय दिये गये भाषण में संत कबीर दास जी के इस दोहे का उल्लेख किया था "कल करै सो आज कर, आज करै सो अब"।

प्रश्न :

- 1) डॉ. कलाम ने भारत को क्या बनाने का सपना देखा है ?
- 2) डॉ. कलाम किस प्रवृत्ति के व्यक्ति हैं ?
- 3) भारत का सर्वोच्च सम्मान कौन-सा है ?
- 4) "काल करै सो आज कर, आज करै सो अब" किसका दोहा है ?
- 5) गद्यांश के लिए उचित शीर्षक दीजिए ।

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASHDCN 201**Second Semester B.A. Examination, September 2022****(NEP – 2020) (2021 – 22 Batch Onwards)****HINDI (DSCC)****Modern Hindi Poetry and Hindi Khand Kavya (Paper – III)**

Time : 2 Hours

Max. Marks : 60

I. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए ।

(5×1=5)

- 1) 'मातृभूमि' कविता किसके द्वारा लिखित है ?
- 2) निराला का पूरा नाम बताइए ।
- 3) पूर्णिमा के दिन जन्म, ज्ञानप्राप्ति तथा महापरिनिर्वाण किसका हुआ ?
- 4) किस तरह की हवा उद्यान से उद्यान में बहती रही ?
- 5) गौतम को अन्य किस नाम से जाना जाता है ?

II. अ) संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए ।

सपूत मातृभूमि के -

रूको न शूर साहसी

अराति सैन्य सिन्धु में सुबाडवाग्नि से जलो

प्रवीर हो जय बनो - बढ़े चलो बढ़े चलो ।

अथवा

हवा हूँ, हवा, मैं बसन्ती हवा हूँ ।

वही हाँ, वही जो युगों से गगन को

बिना कष्ट-श्रम के सम्हाले हुए हूँ;

हवा हूँ हवा, मैं बसन्ती हवा हूँ ।

5

P.T.O.

आ) यह तो परिस्थिति है,
विधि है, राजकाज है
पुरुषों से घिरी मैं रही तो क्या
तारियों से घिरे आप रहे नहीं ।

अथवा

क्या नहीं दुर्भाग्य मेरा,
मैं दिलाऊँ आपको विश्वास
राहुल आपका है ?

III. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए (किन्हीं दो) : (2×10=20)

- 1) “मातृभूमि कविता राष्ट्रीय भावना से ओतप्रोत है ।”- स्पष्ट कीजिए ।
- 2) ‘गा कोकिला’ कविता का सारांश अपने शब्दों में लिखिए ।
- 3) ‘हिमालय’ कविता का सार लिखकर, उसके महत्व को प्रतिपादित कीजिए ।

IV. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए (किन्हीं दो) : (2×10=20)

- 1) ‘गोप-गौतम’ खण्डकाव्य का सार लिखकर उसकी विशेषताओं को रेखांकित कीजिए ।
- 2) राहुल जन्मोत्तर से सम्बन्धित संवाद को अपने शब्दों में लिखिए ।
- 3) गौतम का चरित्र-चित्रण कीजिए ।

V. टिप्पणी लिखिए (कोई एक) : (1×5=5)

- 1) महादेवी वर्मा
- 2) रामधारी सिंह दिनकर
- 3) राहुल
- 4) गौतम का सारथी ।

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASHDC 382

**Choice Based Credit System Sixth Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
HINDI (Optional)
Sahitya Srijan Tatha Rupantaran**

Time : 3 Hours

Max. Marks :120

I. निम्न प्रश्नों का उत्तर एक वाक्य में लिखिए ।

(10×1=10)

- i) इन्द्रियों के आधार पर नाटक कैसी विधा है ?
- ii) प्रबंध काव्य के भेदों को लिखिए ।
- iii) कथोपकथन क्या है ?
- iv) एकांकी का अर्थ लिखिए ।
- v) मंगलाचरण किसे कहते हैं ?
- vi) गद्य साहित्य में सबसे लोकप्रिय विधा कौन-सी है ?
- vii) कथेतर गद्य विधाओं में से एक का नाम लिखिए ।
- viii) जीवनी क्या है ?
- ix) हिन्दी के एक उपन्यासकार का नाम लिखिए ।
- x) उपन्यास को मराठी में क्या कहते हैं ?

II. किन्हीं तीन प्रश्नों का उत्तर लिखिए ।

(3×10=30)

- i) हिन्दी उपन्यास के विकास पर एक लेख लिखिए ।
- ii) आधुनिक हिन्दी गद्य की विधाओं का परिचय दीजिए ।
- iii) एकांकी की विशेषताओं का वर्णन कीजिए।
- iv) जीवनी और आत्मकथा के अंतर को स्पष्ट कीजिए ।

P.T.O.

III. किन्हीं छः विषयों पर टिप्पणी लिखिए ।

(6×5=30)

- i) उपन्यास का स्वरूप
- ii) चरित्र चित्रण
- iii) भाषा शैली का महत्व
- iv) कथोपकथन
- v) आलोचना
- vi) संकलनत्रय
- vii) नाटक की विशेषता
- viii) रेखाचित्र

IV. किन्हीं दो प्रश्नों का उत्तर लिखिए ।

(2×10=20)

- i) साहित्य का रूपान्तरण से क्या तात्पर्य है ? इसकी आवश्यकता को समझाइए ।
- ii) नाटक को कहानी में रूपान्तरण करते समय किन-किन बातों का ध्यान रखना चाहिए ? वर्णन कीजिए ।
- iii) कहानी को नाटक में रूपान्तरण करते समय किस शैली का प्रयोग करना चाहिए ? वर्णन कीजिए ।

V. किसी एक कहानी को नाटक के रूप में लिखिए ।

अथवा

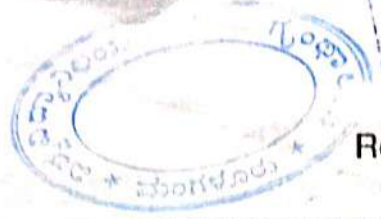
किसी एक नाटक को कहानी के रूप में लिखिए ।

20

VI. किन्हीं दो विषयों पर टिप्पणी लिखिए ।

(2×5=10)

- i) कहानी की वस्तु
- ii) नाटक के पात्र
- iii) नाटक के संवाद

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASSKL 281/BSWSKL 281/HRDSKL 281**Choice Based Credit System IV Semester B.A./B.S.W./B.A. (HRD)
Examination, September 2022****(2020 – 21 Batch Onwards)****SAMSKRITAM****Sanskrita Language**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : 1) संस्कृतभाषया, कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तराणि लिखत ।
2) प्रश्न संख्या VI, VII, VIII एतेषाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया एव लेखनीयानि ।

I. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (2×5=10)

1) यस्माशोद्विजते लोको लोका-शोद्विजते च यः ।

हर्षामर्षभयोद्वेगैः मुक्तो यः स च मे प्रियः ॥

2) प्रत्युत्पन्नमतिर्वानर आह - 'भद्र ! थद्येवं तत्किं त्वया मम तत्रैव न व्याहृतं, येन स्वहृदयं जम्बूकोटे सदैव मया यत्सुगुप्तं कृतं तद् भ्रातृपत्न्यै अर्पयामि । त्वयाहं शून्यहृदयोऽत्र कस्मादानीतः ? तदाकर्ण्य मकरः सानन्दमाह - 'भद्र ! थद्येवं तदर्पय ते हृदयं, येन सा दुष्टपत्नी तद्भक्षयित्वा अनशनादुत्तिष्ठति । अहं त्वां तमेव जम्बू पादपं प्रापयामि' एवमुक्त्वा निवर्त्य जम्बूतलमगात् ।

3) वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिः

तृणं च शय्या न च राजयोगी ।

सुवर्णकायो न च हेमधातुः

पुंसश्च नाम्ना न च राजपुत्रः ॥

II. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु पश्चानां वाक्यविवरणं कुरुत । (5×3=15)

1) अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनञ्जय ।

2) तत्स्वकोशात् प्रदेयं स्यादशक्तेनोपजीवतः ।

3) योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः ।

P.T.O.

- 4) नृपस्य परमो धर्मः प्रजानां परिपालनम् ।
- 5) विद्याविनय हेतु रिन्द्रियजयः ।
- 6) अमुखी कुरुते शब्दं जातमात्रा विनश्यति ।
- 7) यथा न विद्युः पौरा मां तथा कुरु समाहितः ।
- 8) अण्वी अपि उपाहतं भक्तैः प्रेम्णा भूर्येव मे भवेत् ।

III. द्वौ प्रश्नौ कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा उत्तरयत ।

(2x8=16)

- 1) कौटुम्बिक समस्या निर्वहणं महाभारते कथं कृतम् ? विवृणुत ।
- 2) शुक्राचार्योक्त नृपधर्मान् विवृणुत ।
- 3) प्रत्युत्पन्नमतित्वं वानरेण कथं प्रदर्शितम् ? यथावाक्यं लिखत ।
- 4) नृपतुङ्गस्य न्यायनिष्ठामुद्दिश्य प्रबन्धं लिखत ।

IV. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः उक्ति विशदीकरणं कुरुत ।

(2x4=8)

- 1) माहिषं च शरच्चन्द्रचन्द्रिका धवलं दधि ।
- 2) किं कारणं भोज भवामि मूर्खः ।
- 3) नाहं ग्रामे न मे भ्राता कस्येदं करलाधवम् ।
- 4) भम्भावल्यामन्तकः सन्निविष्टः ।

V. द्वौ कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा टिप्पणीं रचयत ।

(2x5=10)

- 1) चित्तवृत्तयः ।
- 2) औचित्यप्रज्ञा ।
- 3) भक्तियोगः ।
- 4) अरिषड्वर्गत्यागः ।

VI. द्वयोः संस्कृतभाषया टिप्पणीं लिखत ।

(2x5=10)

- 1) महाभारतम् ।
- 2) भगवद्गीता ।
- 3) पञ्चतन्त्रम् ।
- 4) अर्थशास्त्रम् ।

VII. षट्वाक्यानि पाठ्याधारेण पूर्यत ।

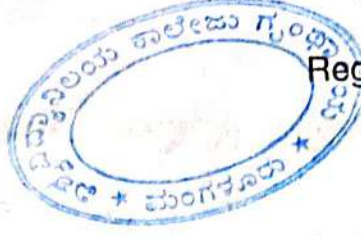
(6×1=6)

- 1) कार्णवेदः इति प्रशस्तिरनेनार्जिता _____ ।
(रामयणेन, महाभारतेन, ऋग्वेदेन)
- 2) भूकम्पझञ्जावातादेः यत् दुःखं जायते तत् _____ ।
(आध्यात्मिकम्, आधिभौतिकं, आधिदैविकं)
- 3) विद्वद्भिः सदा वन्द्या _____ ।
(विद्या, निद्रा, अविद्या)
- 4) महाभारते _____ पर्वाणि सन्ति ।
(द्वादश, एकादश, अष्टादश)
- 5) प्रजाः _____ एव परस्परं रक्षन्ति स्म ।
(धर्मेण, अर्थेन, कामेन)
- 6) पूर्वदेवः _____ ।
(यक्षः, राक्षसः, देवः)
- 7) संसारोऽयं _____ सागरः ।
(दुःखः, सुख, क्षीर)
- 8) कोण्डदेवः _____ मन्त्री ।
(चन्द्रगुप्तस्य, भोजस्य, शिवराजस्य)

VIII. संयोजयत ।

(5×1=5)

- 1) मथ्येव मन - ऐलः (नष्टः) ।
  - 2) संघे - अर्थशास्त्रम् ।
  - 3) लोभात् - दैत्यः ।
  - 4) कौटिल्यः - गोशालानिर्वाहकः ।
  - 5) सहदेवः - आधत्स्व ।
- शक्तिः ।
-

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASSKO 282

**Choice Based Credit System Fourth Semester B.A./B.Sc./B.Com. Degree
Examination, September 2022
(2019-20 Batch Onwards)
SANSKRIT (Open Elective)**

Time : 2 Hours

Max. Marks : 40

- सूचना : 1) कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।
2) प्रश्नसंख्या IV अस्य उत्तरम् संस्कृतेनैव लिखत ।

I. द्वयोः अनुवादं कृत्वा भावं लिखत :

(2×5=10)

- 1) प्रपञ्चे सर्वभूतेषु मानवः अतिविशिष्टः। मानव इति शब्दः एवं सूचयति - यत् तस्य प्रधानक्रिया मनस एव । एतत् मनोचैतन्यम् उपयुज्य शरीरं, वाचम्, मनः च शुद्धीकृत्य सामान्यं मानवं चित्तस्वास्थ्यसहितं विश्वमानवं परिवर्तयितुं निर्मितः विशिष्टः मार्गः पतञ्जलियोगः। मानवस्य चित्तस्य चाश्रयमेव मुलं कारणं सर्वेषां दुःखानाम् । विषयासक्तिरेव कारणम्। सः स्वचित्तवृत्तीनां दासो भूत्वा बन्धितोऽहम् इति भ्रान्त्या दुःखमनुभवति। यदा सः स्वचित्तवृत्तिभ्यः बहिरागत्य चित्तवृत्तिनिरोधं कर्तुं समर्थो भवति, तदा सः सर्वतन्त्रस्वतन्त्रः मुक्त इति कथयति महर्षिः पतञ्जलिः।
- 2) श्रद्धया देयम्। अश्रद्धयाऽदेयम्।
श्रिया देयम् । हिया देयम् । भिया देयम् ।
संविदा देयम् । अथ यदि ते
कर्मविचिकित्सा वृत्तविचिकित्सा वा
स्यात् । ये तत्र ब्राह्मणाः संमर्शिनः ।
युक्ता आयुक्ताः। अलूक्षा धर्मकामाः स्युः ।
यथा ते तत्र वर्तेरन्। तथा तत्र वर्ते थाः।
- 3) अर्थमनर्थं भावय नित्यम्
नास्ति ततः सुखलेशः सत्यम् ।
पुत्रादपि धनभाजां भीतिः
सर्वत्रैषा विहिता रीतिः।।

P.T.O.

II. द्वयोरेव प्रबन्धात्मकमुत्तरं लिखत :

(2×8=16)

- 1) शिष्योपदेशः इति पाठे प्रतिपादितानि जीवनमौल्यानि विमृशत ।
- 2) योगस्य अष्ट अङ्गानि निरूपयत ।
- 3) मण्डूकाः सर्पमधिरोहन्ति - पाठस्य सारं लिखत ।
- 4) नेतृत्वविकासः पाठस्य सारं लिखत ।

III. एकस्य टिप्पणीं लिखत :

(1×4=4)

- 1) उपनिषत् ।
- 2) पञ्चतन्त्रम् ।
- 3) नेतृत्वविकासः ।
- 4) अन्तरङ्गसाधनानि ।

IV. रिक्तस्थानानि पूरयत । (दशानामेव) :

(1×10=10)

- 1) मण्डूकराजस्य नाम _____ ।
- 2) नारायणेन नावा वा यथा _____ मे ।
- 3) वित्तं तेन _____ चित्तम् ।
- 4) पश्चाज्जीवति _____ देहे ।
- 5) वृद्धस्तावत् _____ ।
- 6) दुःखस्य मूलं _____ इति सर्वे जानन्ति ।
- 7) सर्वेषु यमेषु _____ प्रधाना ।
- 8) तपसा _____ क्षीयते ।
- 9) _____ आद्यं खलु धर्मसाधनम् ।
- 10) अयोग्यः पुरुषो नास्ति _____ तत्र दुर्लभः ।
- 11) _____ एवं नेतृत्वम् ।
- 12) यानि अनवद्यानि _____ ।
- 13) अलूक्षा _____ स्युः ।
- 14) _____ मा प्रमदः ।
- 15) _____ वेदोपनिषत् ।

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**BSCSKL 281/FNDSKL 281/BHMSKL 281/BFTSKL 281/
BSASKL 281**

**Choice Based Credit System IV Semester B.Sc./B.Sc. (FND)/
B.Sc. (A & VE)/B.Sc. (FT)/B.H.M. Degree Examination, September 2022
(2020-21 Batch Onwards)**

**SANSKRIT
Sanskrit Language**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- सूचना : 1) संस्कृतभाषया, कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तराणि लिखत ।
2) यत्र संस्कृतेन लिखत इति सूचना वर्तते तत्र संस्कृतेनैव उत्तरं लिखत ।

1. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयम् अनुवादं कृत्वा कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । (2x5=10)

1.1) वृक्षाणां परोपकारित्वात् ऊर्ध्वगतिमाप्नुवन्तीत्यस्मादपि हेतोस्त ऊर्ध्वस्रोतसः । पनसकूष्माण्डादिरूपं फलं वहन्तो द्रुमलतादयो न खलु स्वयं तत्फलं खादन्ति । परेषामुपकारायैव ते फलन्ति, पुष्यन्ति, श्वसन्ति, शुष्यन्ति च । ते श्वसन्त आम्लजनकं सृजन्ति । पुष्यन्तः प्रकृतिमलङ्कुर्वन्ति, सुगन्धयन्ति, द्विरेफादीन् पुष्पन्ति च । मृता अपि ते शुष्काः सन्तः इन्धनरूपेण पाकेषूपयुज्यन्ते । मरणानन्तरमपि उपकुर्वन्तीत्यहो वृक्षाणां जन्मसार्थक्यम् । इत एते वृक्षजीवाः परोपकारजात्पुण्यात् मरणानन्तरमूर्ध्वगतिमेवाप्नुवन्तीति ऊर्ध्वस्रोतसः ।

1.2) अस्मदीये अस्मिन् दाक्षिणात्ये जनपदे ताम्बूलं नाम मङ्गलवस्तु बहुषु सन्दर्भेषु उपयुज्यते । कन्निकाः सुवासिन्यश्च यदा आमन्त्रिताः ताभ्यः ताम्बूलं कुङ्कुमं च दत्वा पूजयेदिति शिष्टाचारः । विवाहपूर्वं वाग्भिश्च ये च वधूवरपक्षीयाः ताम्बूलविनिमयेन निश्चितः सम्बन्धः सत्यमस्तु इति प्रतिज्ञां कुर्वन्ति । देवपूजायां नैवेद्यसमर्पणानन्तरं ताम्बूलं अवश्यं प्रदातव्यम् । दानदक्षिणादिप्रदाने प्रथमं ताम्बूलं दद्यात् । शुभकार्येषु आमन्त्रणसमये ताम्बूलेन सह आह्वयन्ति । विशिष्टकार्यनियोजने तथा युद्धादिकालेऽपि ताम्बूलप्रदानमुक्तम् । देवकार्येषु पितृकार्येषु स्नेहसम्बन्धसंवर्धने च ताम्बूलं बहूपकारि ।

1.3) द्वौ वृषभौ । शकटपूर्णमन्नम् । शकटनियन्ता एकः मनुष्यः इति एतेषां आहाररूपेण प्रतिदिनं प्रेषणं एकचक्रनगररक्षकेण बकाख्यराक्षसेन सह तन्नगरवासिनां समयः ।

तच्च एकस्य ब्राह्मणपरिवारस्य दिनम् । श्रोत्रियः ब्राह्मणः, सुशीला सहधर्मिणी, एका पुत्री, तदनुजः एकः बालः इति चतुर्णां तत्परिवारः । बकसमीपम् एकस्य गमनम् अनिवार्यम् । कुटुम्बसदस्याः प्राप्तां समस्यामिमां एवं निर्वहन्ति ।

पत्नी - न सन्तापस्त्वया कार्यः प्राकृतेनैव कर्हिचित् ।

न हि सन्तापकालोऽयं वैद्यस्य तव विद्यते ॥

2. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु पञ्चानां वाक्यविवरणं कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत ।

(5×3=15)

2.1) चतुर्विधा भजन्ते माम् ।

2.2) चेतनधर्माः सर्वेऽपि वृक्षेषु सन्ति ।

2.3) शरीरायासजनकं कर्म व्यायामः ।

2.4) षड् जीवलोकस्य सुखानि राजन् ।

2.5) एकोऽसौ रसराजः शरीरम् अजरामरं कुरुते ।

2.6) एकाग्रचित्तं साधकानाम् ।

2.7) पर्णमूले भवेद् व्याधिः ।

2.8) धर्मप्रजासम्प्राप्तिः विवाहफलमिति श्रुतम् ।

3. त्रीन् प्रश्नान् कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा उत्तरयत ।

(3×8=24)

3.1) भगवतः स्वरूपं ज्ञातुं के समर्थाः तथा के असमर्थाः इति निरूपयत ।

3.2) व्यायाम-उद्वर्तन-स्नानविधानं आयुर्वेदशास्त्ररीत्या विवृणुत ।

3.3) योगस्य अष्टौ अङ्गानि कानि ? तानि विवृणुत ।

3.4) ताम्बूलस्य गुणान् उपयोगांश्च वर्णयत ।

3.5) ब्राह्मणकुटुम्बः समस्यानिर्वहणे कीदृशीं औचित्यप्रज्ञां दर्शयति ? विवृणुत ।

BSCSKL 281/FNSDKL 281/BHMSKL 281/BFTSKL 281/BSASKL 281

4. द्वौ कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा टिप्पणीं रचयत । (2×5=10)

4.1) भागवते उक्तः वृक्षभेदः वृक्षधर्मश्च ।

4.2) रसशास्त्रस्य मूलं विकासश्च ।

4.3) अश्विनीमहिमा ।

4.4) मृगस्य मोचनाय काकेन कृतः उपायः ।

5. द्वौ संस्कृतभाषया टिप्पणीं रचयत । (2×5=10)

5.1) भगवद्गीता ।

5.2) आयुर्वेदसुभाषितानि ।

5.3) हितोपदेशः ।

5.4) दुःखत्रयम् ।

6. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु षट्वाक्यानि पाठ्याधारेण पूरयत । (1×6=6)

6.1) सर्वोपनिषदो _____ ।

(मातरः, गावः, ज्ञानम्)

6.2) अन्तःस्पर्शाः तमप्रायाः _____ ।

(प्राणिनः मनुष्याः, वृक्षाः)

6.3) शरीरमाद्यं खलु _____ साधनम् ।

(कर्म, ज्ञान, धर्म)

6.4) निशायां क्षीरभोजनं आयुषः _____ करोति ।

(क्षयं, वर्धनं, नाशं)

6.5) प्राप्तिस्थानानुसारं पारदस्य _____ विधाः भवन्ति ।

(षट्, अष्ट, पञ्च)

BSCSKL 281/FNSKL 281/BHMSKL 281/BFTSKL 281/BSASKL 281

- 6.6) पुरुषः पुष्करपत्रवत् _____ ।
(निर्गुणः सगुणः, निर्लेपः)
- 6.7) कष्टात् त्रायन्ते इति _____ अपेक्ष्यन्ते ।
(दाराः, धनानि, पुत्राः)
- 6.8) सुबुद्धिनामा _____ मृगस्य चिरमित्रम् ।
(पिकः, काकः, घूकः)

7. संयोजयत ।

(5×1=5)

7.1) प्रकृतिः	चित्राङ्गः
7.2) रसशास्त्रम्	सगुणा
7.3) मृगः	पारदप्रधानम्
7.4) जम्बुकः	निर्गुणः
7.5) घोषयात्रा	क्षुद्रबुद्धिः
	द्वैतवनम्

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BCMSKL 281

**Choice Based Credit System IV Semester B.Com. Degree
Examination, September 2022
(2020 – 21 Batch Onwards)
SAMSKRITAM
Sanskrit Language**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- सूचना :** - 1) संस्कृतभाषया, कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया वा उत्तराणि लिखत ।
2) यत्र संस्कृतेन लिखत इति सूचना वर्तते तत्र संस्कृतेनैव उत्तरं लिखत ।

I. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयं अनुवादं कृत्वा कर्णाटकभाषया आंग्लभाषया वा विवृणुत । **(2×5=10)**

- 1.1) आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिश्चेति चतस्रः विद्याःयासु च राज्ञः अकुण्ठा गतिर्भवेत् । विद्यया विनयः । विनयेन च तन्मार्गे गमनम् । विद्याविनयाभ्याम् इन्द्रियजयः । राज्ञः जितेन्द्रियत्वम् स्वस्य राष्ट्रस्य च उत्कर्षाय । सबन्धुराष्ट्रा राजानः विनेशुरजितेन्द्रियाः । न हि स्वयमविनीतः कश्चित् प्रजानां विनये प्रभवेत् । किञ्च युक्तायुक्तविवेकोदयोऽपि शास्त्राध्ययनस्य फलम् । अविवेकिनि राजनि सर्वं विपरीतमापद्येत । सैषा हि आधुनिकी स्थितिः । अनधीतराजविद्याः । अविनीताः अजितेन्द्रियाश्च सन्ति बहवः ये स्वयं न जानन्ति अन्यान् न ज्ञापयितुं प्रभवन्ति ।
- 1.2) साधारणं द्वयं ह्येतद् दैवमुत्थानमेव च ।
पौरुषं हि परं मन्ये दैवं निश्चितमुच्यते ।
दैवं अदृष्टम् । उत्थानमिति पौरुषम् । अदृष्टं नान्यथायितुं शक्यते । यद्भावि तद् भवति । अलमदृष्टचिन्तया । दृष्टं तु पौरुषं चिन्त्यताम् । यतो विना पुरुषकारं दैवमपि न फलाय । विना पुरुषकारं लभ्यमत्यलभ्यं भवेत् । तस्मात् पुरुषेण पुरुषकारवता भाव्यमित्येतत् । यत आहुः- उद्योगिनं पुरुषसिंहमुपैति लक्ष्मीः ” इति । चलन् पतेदपि । न चलन् न पदमपि गच्छति ।
- 1.3) ज्योतिषशास्त्रे होरस्कन्धः प्राधान्येन फलज्यौतिष मित्युच्यते । अत्र च जातक - प्रश्नमुहूर्तनिमित्तानि इति चतुर्विभागाः सन्ति । परं फलनिरूपणपरौ प्रधानविभागौ जातकं प्रश्नश्चेति । तत्र प्राग्जन्मार्जित-शुभाशुभमिश्रकर्मफलपरिपाकचिन्तनं जातकेन चेत् इहार्जितस्य सदादि-कर्मफलपरिपाकचिन्ता प्रश्नेनेति सुस्पष्टः अनयोर्भेदः । परं तु इहार्जितं तु विज्ञातुं कर्मप्रश्नो विधीयते इत्यनेन इहजन्मार्जितस्यैव शुभाशुभकर्मपरिपाकस्य चिन्तनं प्रश्नशास्त्रेण क्रियते इति नावगन्तव्यम् । यतस्तत्र इहार्जितमित्येवोक्तम् । न तु इहजन्मार्जित इति । अत एव ऐहलौकिकदैवदेवताबाधादयः स्थलदोषबाधादोषादयः प्रश्नेन विचिन्त्यते ।

P.T.O.

II. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु पञ्चानां वाक्यविवरणं कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत ।

(5×3=15)

- 2.1) राज्ञः प्रियहिते रताः ।
- 2.2) नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धाः ।
- 2.3) स राजा राजसत्तमः ।
- 2.4) कृषिर्वाणिज्यं च राष्ट्रस्य नेत्रद्वयमिव ।
- 2.5) तदा वृष्टिः भवेद् ध्रुवम् ।
- 2.6) कथं स मे वध्यो भवति ।
- 2.7) षड्विधं प्रीतिलक्षणम् ।
- 2.8) जले मत्स्यानिवभक्ष्यन् दुर्बलं बलवत्तरः ।

III. द्वौ प्रश्नौ कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा उत्तरयत ।

(2×8=16)

- 3.1) आचारनिर्वहणे गीतायाः मार्गदर्शक-वाक्यानि निरूपयत ।
- 3.2) महाभारतकालीनं करनीतिं अधिकृत्य लिखत ।
- 3.3) पराशरः कृषिकार्यस्य महत्त्वं कथं प्रतिपादितवान् ? विवृणुत ।
- 3.4) करालमुखस्य मित्रद्रोहं तत्फलं च कथयत ।

IV. अधोनिर्दिष्टेषु न्यायद्वयं कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा विशदयत ।

(2×4=8)

- 4.1) अव्यापार-व्यापारन्यायः ।
- 4.2) उद्योगराघवन्यायः ।
- 4.3) घट्टकुटीप्रभातन्यायः ।
- 4.4) नक्रन्यायः ।

V. द्वौ कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा टिप्पणीं रचयत ।

(2×6=12)

5.1) व्यवहारस्तु लोकयात्रा ।

5.2) ग्रामराज्यपद्धतिः ।

5.3) पञ्चतन्त्रम् ।

VI. अधोनिर्दिष्टेषु षट्वाक्यानि पाठ्याधारेण पूर्यत ।

(1×6=6)

6.1) अर्थशास्त्रम् _____ वेदस्य उपवेदः ।

[साम, अथर्व, ऋग्]

6.2) कोषात् _____ प्रजायते ।

[दण्डः, पृथिवी, राजा]

6.3) गीता गुरुशिष्ययोः _____ इव वर्तते ।

[सलापः संवादः, विवादः]

6.4) _____ मा स्म गमः पार्थ ।

[मौढ्यं, जाड्यं, क्लैब्यम्]

6.5) कालस्य कारणं _____ ।

[राजा, मन्त्री, देवः]

6.6) कृषिः सर्वा _____ मूला ।

[यत्न, बीज, वृष्टि]

6.7) प्रीतेः लक्षणं _____ विधम् ।

[अष्ट, नव, षट्]

6.8) महिलारोत्यनगरस्य राजा _____ ।

[अमरदेवः, समरगुप्तः, अमरशक्तिः]

VII. संयोजयत ।

(5×1=5)

- 7.1) चाणक्यः - भिक्षां प्राप्नोति ।
 7.2) हितोपदेशः - वराहमिहिरः ।
 7.3) असमर्थःकृषकः - परधर्मः ।
 7.4) बृहज्जातकम् - नारायणपण्डितः ।
 7.5) लब्धप्रणाशः - विष्णुगुप्तः ।
 पञ्चतन्त्रम् ।

VIII. अधोदत्तेषु एकं पत्रं संस्कृते लिखत ।

(8×1=8)

8.1) नारायण प्रेस्, नारायणपुरम् बेङ्गलूरु संस्थायाः प्रति

- लीलावती - २० प्रतयः

बृहज्जातकम् - २० प्रतयः

रामायणम् - २० प्रतयः

पुस्तकप्रेषणार्थं संयुक्तपत्रेण सह एकं आदेशपत्रं लिखत ।

8.2) कालिदासविद्यालयः, कालिदासनगरम् मैसूरु मण्डलम् प्रति संस्कृत उपन्यासकविषये स्वविवरणेन सह उद्योगार्थं अभ्यर्थनापत्रम् लिखत ।